

Vejledning vedrørende projekttilskud for bevillingsåret 2026

Vejledningen er rettet mod ansøgere
samt tilskudsmodtagere og deres revisorer

Indholdsfortegnelse

1	Om vejledningen	3
2	Fondens formål og strategi.....	3
3	Om fonden	4
4	Støttemuligheder i henhold til statsstøttereglerne.....	4
5	Hvem kan modtage tilskud?	5
5.1	Partnerskabsprojekter	7
6	Bevillingsperiodens længde	7
7	Ansøgningsprocedure og -frister.....	7
8	Fondens behandling af ansøgningerne	8
9	Tilskudsberettigede projektudgifter i bevillingsperioden.....	8
9.1.	Udgifter til intern løn hos ansøger / tilskudsmodtager	9
9.2.	Udgifter til ekstern bistand (underleverandør)	10
9.3.	Udgifter til udstyr og dyr.....	11
9.4.	Øvrige projektudgifter	11
9.5.	Indtægter i projektperioden	12
9.6.	Overhead som finansieres af projektet	12
9.7	Moms	12
10	Om samfinansierede projekter	13
10.1	Der kan efter konkret vurdering afviges fra proportionel finansiering af projektets udgifter	13
10.2	Særligt om flerårige, samfinansierede projekter.....	14
11	Kommunikation og brug af logo vedrørende støttede projekter	14
11.1	Særligt om støtte til forskning og udvikling.....	15
12	Ændringer i projektet.....	15
12.1	Ændring af projektindhold.....	15
12.2	Ændring af budgettet	16
12.3	Projektforlængelse af aktiviteter	16
12.4	Overdragelse af tilsagnet.....	17
13	Udbetaling af tilskud	17
14	Offentlighed om fondens tilskud	17
14.1	Tavshedspligt	18
14.2	Fondens behandling af personoplysninger.....	18
15	Skatteforhold.....	18
16	Opbevaringstid for bilag	18

17	Klageadgang.....	18
18	Afrapportering af anvendelse af tilskuddet.....	18
18.1	Aflæggelse af tilskudsregnskab.....	19
18.2	Aflæggelse af faglig afrapportering.....	20
19	Yderligere oplysninger.....	20

Bilag 1 Definition af kriseramt virksomhed – uddrag af KFO 651/2014

Bilag 2 Landbrugsstyrelsens vejledning om definitionen af en forsknings- og videnformidlings-institution

Bilag 3 Revisionsinstruks – tillæg til fondens vejledning pr. 1. januar 2026

Vejledning vedrørende projekttilskud for bevillingsåret 2026

Vejledningen er rettet mod ansøgere samt tilskudsmodtagere og deres revisorer

1 Om vejledningen

Denne vejledning har til formål at oplyse ansøgere samt tilskudsmodtagere og deres revisorer om de regler og vilkår, der gælder for ansøgninger til fonden, anvendelse af tilskud og efterfølgende afrapportering for anvendt tilskud. Vejledningen har virkning for projekter der bevilliges efter 1. januar 2025 for bevillingsåret 2026 efter aktivitetsbekendtgørelsen (BEK nr. 1291 af 28/11/2024).

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen har den 13. marts 2025 godkendt fondens implementering af Økonomitstyrelsens Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning inden ansøgningsrunden for bevillingsåret 2026, som det fremgår af administrationsbekendtgørelsens §9, stk. 3.

2 Fondens formål og strategi

Fondens overordnede formål er at styrke landbrugets og fødevarerindustriens udvikling. Nyttevirkningen af fondens bevillingsvirksomhed skal bredt tilfalde primærproduktionen. Det betyder blandt andet, at forskningsresultater skal lægges åbent frem, at afsætningsfremme skal komme alle eller en betydelig del af landmændene til gode, og at rådgivningsaktiviteter skal være tilgængelige for alle relevante producenter.

Fondens midler skal anvendes i overensstemmelse med landbrugsstøtteleven, jf. [Lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020](#). Midlerne kan i henhold til lovens § 7, stk. 1, anvendes til finansiering af foranstaltninger under følgende hovedformål:

• afsætningsfremme	• sygdomsforebyggelse
• forskning og forsøg	• sygdomsbekæmpelse
• produktudvikling	• dyrevelfærd
• rådgivning	• kontrol
• uddannelse	• medfinansiering af initiativer under EU-programmer

Fondens bestyrelse har på baggrund af lovgrundlaget fastlagt en fireårig strategi for bevillingsårene 2026 – 2029. Strategien indeholder blandt andet en beskrivelse af fondens strategiske målsætninger samt tildelingskriterier.

Forud for de årlige ansøgningsrunder vil bestyrelsen tage stilling til, om der er behov for justeringer i strategien. På baggrund af strategien, fondens opslag for ansøgningsrunden og indkomne ansøgninger afgør fondens bestyrelse, hvilke projekter der skal støttes. Bestyrelsens vurdering beror på et samlet skøn inden for de i strategien og opslagene angivne rammer.

3 Om fonden

Fonden er en særlig forvaltningsmyndighed oprettet ved lov og undergivet den offentligretlige regulering, herunder forvaltningsloven, offentlighedsloven, miljøoplysningsloven, databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Fonden er således undtaget fra fondslovgivningen.

Fonden ledes af en bestyrelse, som er udpeget af fødevareministeren for en fireårig periode. I bestyrelsen sidder otte repræsentanter for jordbrugserhvervet og fire repræsentanter for offentlige interesser. Der henvises til fondens hjemmeside for information om medlemmerne af bestyrelsen.

Fonden opkræver produktionsafgifter på avlen af græs-, kløver- og grønsagsfrø i Danmark samt salg af certificeret frø af græsmarksbælgplanter og græsser i Danmark. Afgiftssatserne og de nærmere regler herom fastsættes af fødevareministeren. Dertil søger fonden hvert år tilskud hos Promilleafgiftsfonden for landbrug til medfinansiering af de prioriterede projekter. Størrelsen på afgifter og tilskuddet fra Promilleafgiftsfonden kan ses af fondens budgetter og regnskaber. Fonden administreres af fondssekretariatet i Landbrug & Fødevarer. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri fører tilsyn med fonden.

Fonden er én ud af i alt 13 produktions- og promilleafgiftsfonde inden for jordbruget: Promilleafgiftsfonden for landbrug, Promilleafgiftsfonden for frugtavl og gartneribruget, Fonden for økologisk landbrug, Svineafgiftsfonden, Mælkeafgiftsfonden, Planteafgiftsfonden, Fjerkræafgiftsfonden, Kvægaafgiftsfonden, Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter, Kartoffelafgiftsfonden, Frøafgiftsfonden, Hesteafgiftsfonden samt Sukkerroefgiftsfonden.

De respektive fondes hjemmesider kan tilgås via [Landbrugetsfonde.dk](https://landbrugetsfonde.dk)

4 Støttemuligheder i henhold til statsstøttere reglerne

Fondens midler skal anvendes i overensstemmelse med [Landbrugsstøtteleven](#), [Bekendtgørelse om støtte til fordel for primær jordbrugsproduktion og forarbejdning af landbrugsprodukter omfattet af EU's statsstøttere regler og finansieret af landbrugets promille- og produktionsafgiftsfonde m.v.](#) (Aktivitetsbekendtgørelsen) og [Bekendtgørelse om administration og revision af promille- og produktionsafgiftsfonde m.v. inden for jordbrugsområdet](#) (Administrationsbekendtgørelsen) samt EU's statsstøttere regler. Svineafgiftsfondens midler kan desuden anvendes til projekter om aktiviteter med henblik på nedbringelse af behovet for at foretage halekupering af smågrise til fremme af dyrevelfærden i griseproduktionen omfattet af EU's statsstøttere regler, jf. [bekendtgørelse om halekupering](#). Der henvises også til oversigten med lovgrundlaget på fondens hjemmeside.

Landbrugsstøtteleven giver mulighed for, at fonden kan yde tilskud til projekter under de hovedformål, som er angivet i afsnit 2, dvs.: Afsætningsfremme, forskning og forsøg, produktudvikling, rådgivning, uddannelse, sygdomsforebyggelse, sygdomsbekæmpelse, dyrevelfærd, kontrol og medfinansiering af initiativer under EU-programmer. Projekter under disse hovedformål skal overholde EU's statsstøttere regler. Dette vil primært blive vurderet med udgangspunkt i aktivitetsbekendtgørelsen.

Aktivitetsbekendtgørelsen er en udmøntning af EU-Kommissionens statsstøttegodkendelse af 17. december 2020, jf. statsstøttesag SA.57228 om promille- og produktionsafgiftsfonde i landbruget i Danmark, og af 16. februar 2024, SA.

109105, i medfør af EU-retningslinjerne for statsstøtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter (2022/C 485/01).

De aktivitetsområder, som er omfattet af godkendelsen, er sammenfattet under følgende kapitler i aktivitetsbekendtgørelsen:

- Kapitel 2: Støtte til videnuddveksling og informationsaktioner samt rådgivning
- Kapitel 3: Støtte til forskning og udvikling
- Kapitel 4: Støtte til fremstødsforanstaltninger for landbrugsprodukter
- Kapitel 5: Støtte til kvalitetsordninger
- Kapitel 6: Støtte til sygdomsforebyggelse og -bekæmpelse i forbindelse med dyresygdomme, planteskadegørere og invasive ikke hjemmehørende arter

Der henvises til aktivitetsbekendtgørelsen for yderligere oplysninger om tilskud og vilkår for tilskud. Udover ovennævnte muligheder kan fonden give tilskud til:

Projekter, som ikke medfører risiko for konkurrenceforvridning mellem medlemslande

Konkurrenceforvridende projekter under de minimis-reglerne, som er nævnt i bekendtgørelsens kapitel 7.

Kort om de minimis

EU-Kommissionen har sat en beløbsgrænse for, hvor meget en virksomhed, stor som lille, kan modtage, før støtten kan betragtes som konkurrenceforvridende.

Fonden kan yde støtte efter to de minimis-forordninger for henholdsvis primærlandbruget og den generelle.

Ifølge [Kommissionens forordning nr. 2024/3118 af 10. december 2024](#) om ændring af [1408/2013 af 18. december 2013](#) om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren er beløbsgrænsen for primærproducenter 50.000 euro over tre år.

Støtte [under Kommissionens forordning nr. 2023/2831 af 13. december 2023 \(den generelle\) om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde på de minimis-støtte](#) betyder, at en virksomhed kan modtage støtte på op til 300.000 euro over tre år.

Ved tildeling af tilskud under de minimis-forordningerne skal der afgives erklæring om hidtidig modtaget tilskud ydet efter reglerne om de minimis.

5 Hvem kan modtage tilskud?

Ansøger / tilskudsmodtager skal være en juridisk enhed. Virksomhedens navn, virksomhedsform, etableringsår, CVR-nummer og adresse samt størrelse skal fremgå af ansøgningen.

Derudover er der nedenstående forhold, som ansøger skal være opmærksom på.

- Der kan ikke ydes tilskud til kriseramte virksomheder. Det følger af statsstøttegodkendelsen og aktivitetsbekendtgørelsens § 4.

Ansøger skal derfor i ansøgningen afgive erklæring om, at den virksomhed, som ansøger er en del af, ikke er kriseramt. En kriseramt virksomhed er defineret i art. 2, nr. 59 i [Kommissionens forordning 2022/2472](#). Her henvises til artikel 2, nr. 18 i [forordning \(EU\) nr. 651/2014](#), hvorefter det fremgår at en kriseramt virksomhed defineres som, når mindst en af de omstændigheder, der er nævnt i bestemmelsen, er opfyldt. Definitionen er vedlagt som bilag 1 til denne vejledning.

Det bemærkes, at ansøger i perioden fra ansøgningens indsendelse til modtagelse af en afgørelse skal underrette fonden, såfremt ansøger bliver kriseramt.

Som virksomhed betragtes i denne sammenhæng enhver enhed, uanset dens retlige form, der udøver en økonomisk aktivitet, jf. bilag I, artikel 1, i forordningen.

Det bemærkes, at der gælder undtagelser til bestemmelsen i § 4, stk. 2 om, at der ikke kan ydes tilskud til kriseramte virksomheder. Undtagelserne fremgår af § 4, stk. 3, og vedrører bl.a. virksomheder, der er kriseramt på grund af angreb af skadegørere, hvortil der kan ydes støtte i henhold til aktivitetsbekendtgørelsens kapitel 6.

- Der kan ikke ydes tilskud til en ansøger, der ikke har efterkommet et krav om tilbagebetaling af tilskud, som EU-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked. Det følger af EU's statsstøttegodkendelse og fremgår af aktivitetsbekendtgørelsens § 4.

Ansøger skal derfor i ansøgningen afgive erklæring om, at den virksomhed, som ansøger er en del af, har efterkommet ethvert krav om tilbagebetaling af tilskud, som Europa-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked.

- Støtte til forsknings- og udviklingsprojekter, jf. kapitel 3 i aktivitetsbekendtgørelsen kan alene ydes til forsknings- og videnformidlingsorganisationer. Ansøger skal derfor i ansøgningen afgive erklæring om, at ansøger lever op til kriterierne for at være en forsknings- og videnformidlingsorganisation.

En forsknings- og videnformidlingsorganisation er en enhed, uanset dens retlige status eller finansieringsform, hvis primære mål er at drive selvstændig grundforskning eller industriel forskning eller foretage eksperimentel udvikling, som defineret i rammebestemmelserne for støtte til forskning, udvikling og innovation, og formidle resultaterne heraf bredt gennem undervisning, offentliggørelse eller vidensoverførsel. Hvis organisationen tillige udøver økonomiske aktiviteter, skal der føres særskilte regnskaber for omkostninger og indtægter ved disse økonomiske aktiviteter. Virksomheder, som kan øve indflydelse på en sådan enhed, må ikke have privilegeret adgang til enhedens forskningskapacitet eller til de forskningsresultater, der opnås.

Definitionen er nærmere beskrevet i Landbrugsstyrelsens vejledning, som er vedlagt som bilag 2. Vejledningen er desuden tilgængelig på Landbrugs- og Fiskeristyrelsens hjemmeside. Vejledningen er senest opdateret i marts 2024.

- En ansøgning om tilskud skal indeholde oplysning om virksomhedens størrelse. Det følger af EU's statsstøttegodkendelse og fremgår af aktivitetsbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 2.

En ansøger kan enten være en SMV, dvs. tilhøre kategorien af mikrovirksomheder, små- og mellemstore virksomheder, eller være en stor virksomhed. En stor virksomhed er en virksomhed, der ikke opfylder kriterierne for at være

en SMV.

Definitionen af en SMV fremgår af bilag I, artikel 2, i [Europa-Kommissionen forordning 702/2014](#), og opgøres i henhold til bilag I, artikel 2-6, i forordningen.

Det bemærkes, at som virksomhed betragtes i denne sammenhæng enhver enhed, uanset dens retlige form, der udøver en økonomisk aktivitet, jf. bilag I, artikel 1, i forordningen.

5.1 Partnerskabsprojekter

Som udgangspunkt ansøges og gennemføres et projekt med én projektejer. Dette er afspejlet i fondens ansøgningsskema, hvor det er muligt at anføre én ansøger, der har ansvar for at gennemføre projektet, og som har budgetansvaret.

Deltager andre ligeværdige partnere, som har ansvar for egne selvstændige aktiviteter og tilhørende budget, skal der indsendes en ansøgning pr. partner. Hver partner skal leve op til fondens krav, jf. ovenstående afsnit 5.

Ansøgningerne fra de respektive partnere ansøges med samme projekttitel, hvorved det tydeliggøres, at ansøgningerne vedrører samme projekt.

Ved en prioritering af projektet vil fonden udstede et tilsagn til hver af de respektive partnere. De enkelte partnere skal ligeledes hver især afrapportere til fonden efter bevillingsperiodens udløb.

6 Bevillingsperiodens længde

Fondens bevillinger er etårige og bevilges for ét kalenderår dvs. for perioden 1. januar – 31. december.

Tilskuddet kan kun dække projektudgifter, som vedrører aktiviteter, der gennemføres i bevillingsperioden.

Hvis der er tale om en indsats, som løber over flere år, træffer fonden kun beslutning om den del af projektet, der gennemføres i kalenderåret for den pågældende ansøgningssrunde. Fonden kan ikke give tilsagn om tilskud til aktiviteter i senere faser i projektet i de efterfølgende år.

7 Ansøgningsprocedure og -frister

Fonden har minimum én årlig ansøgningssrunde. Ansøgningsfrister fastlægges årligt og ligger i august, hvor der søges om tilskud for det efterfølgende kalenderår.

Annoncering af ansøgningssrunder foregår via fondens hjemmeside, statens tilskudsportal [Statens Tilskudspuljer - Forside \(statens-tilskudspuljer.dk\)](#), fondens nyhedsbrev og evt. andre medier.

Som hovedregel er opslag og ansøgningmateriale tilgængeligt på fondens hjemmeside senest to måneder før ansøgningsfristen.

Hvis en ansøger ønsker at søge om tilskud til flere projekter, skal der indsendes en ansøgning for hvert projekt.

Ansøgningsskemaet findes på fondens hjemmeside. Skemaet består af tre dele: Del 1 er et hovedskema med basisoplysninger om projektet og ansøger, Del 2 er projektbeskrivelsen mv. og Del 3 er projektøkonomiskemaet. Vejledning til udfyldelse af Del 2 og Del 3 fremgår af dokumenterne. Der henvises således hertil.

De tre dele skal forud for indsendelsen samles i ét pdf-dokument. Det er dette dokument, som tilgår bestyrelsen.

Til brug for fondens registrering af ansøgningen er der i skemaerne lagt felter/koder ind. Det er derfor vigtigt, at der samtidig med pdf-dokumentet fremsendes Del 1 (Word-version), Del 2 (Word-version) og Del 3 (Excel-version).

Evt. program til at samle de tre dele i PDF-format: <https://www.adobe.com/acrobat/online/merge-pdf.html>

8 Fondens behandling af ansøgningerne

Med afsæt i fondens strategi og opslag gennemgår og vurderer bestyrelsen de indkomne ansøgninger og træffer på den baggrund beslutning om tilsagn og afslag.

Bestyrelsens vurdering af de enkelte projekter beror på et samlet skøn inden for de i strategien og opslaget angivne rammer for ansøgningsrunden. Alle ansøgere vil få skriftlig besked.

Fonden giver i første omgang et tilsagn om tilskud med et forbehold for vedtagelsen af finansloven for det pågældende bevillingsår. Når finansloven er godkendt, vil tilskudsmodtager få besked om, at tilsagnet er endeligt. Udgifter, der afholdes inden det endelige tilsagn foreligger, sker for egen risiko. Der kan være undtagelser herfra. Det vil af fondens tilsagn fremgå om tilsagnet er betinget af finanslovens vedtagelse.

9 Tilskudsberettigede projektudgifter i bevillingsperioden

Fondens bevillinger er etårige og følger kalenderåret. Der skal opstilles et realistisk budget for bevillingsperioden.

Projektets samlede budget for bevillingsperioden anføres inden for de hovedposter, som fremgår af budgetskemaet.

- Intern løn hos ansøger / tilskudsmodtager
- Ekstern bistand (underleverandør)
- Udstyr og dyr
- Øvrige projektudgifter
- Indtægter
- Overhead

De tilskudsberettigede udgifter skal være direkte forbundet med projektet og nødvendige for projektets gennemførelse.

Der skal være sammenhæng mellem projektets aktiviteter, jf. projektbeskrivelsen, og de udgifter, som indgår i budgettet. Der kan fx kun indgå udgifter til indkøb af frø, hvis det af projektbeskrivelsen fremgår, at der gennemføres markforsøg. Der kan kun indgå udgifter til formidling, fx layout og trykning, hvis det af projektbeskrivelsen fremgår, at der skal udarbejdes en publikation.

Kun udgifter medtaget i budgettet er tilskudsberettigede. Hvis der i budgettet fx ikke er medtaget mødeudgifter, kan tilskuddet ikke dække finansieringen heraf, uanset om mødeudgifter er en tilskudsberettiget udgift.

Der henvises til afsnit 12.2 om muligheden for at få godkendt nye udgifter.

Ved fastlæggelsen af projektets aktiviteter og tilhørende budget skal der tages skyldige økonomiske hensyn, herunder krav om at udvise sparsommelighed. Det betyder, at varer og tjenesteydelser skal købes på den mest økonomiske måde, dvs. at der ikke betales en højere pris end markedsprisen. Det er forhold, som tilskudsmodtagers revisor skal vurdere i forbindelse med revision af tilskudsregnskaber, jf. vejledningens afsnit om forvaltningsrevision – projektets omkostningsbevidsthed.

Udgifter, som medtages i budgettet, skal vedrøre aktiviteter, som gennemføres i bevillingsåret. Udgifter kan dog godt betales efter udløbet af bevillingsperioden fx 15. januar i det efterfølgende år.

Anden projektf finansiering, herunder egenfinansiering, skal fremgå af budgettet, hvorved projektets samlede finansiering fremgår.

Anden finansiering i form af "in kind" skal dog ikke medtages i budgettet, men skal omtales i projektøkonomiskemaet under punktet om overordnede bemærkninger til projektets udgifter og finansiering.

Hvis der ved regnskabsaflæggelsen konstateres et større merforbrug dvs. et større "tilskudsgrundlag" set i forhold til budgettet jf. ansøgningen vil merudgifterne skulle dækkes af tilskudsmodtager. Denne egenfinansiering eller evt. anden finansiering skal fremgå af tilskudsregnskabet. Fonden kan aldrig udbetale mere i tilskud i et givent bevillingsår, end der er bevilget i det pågældende år.

9.1. Udgifter til intern løn hos ansøger / tilskudsmodtager

Under Intern løn kan der medtages udgifter til ansøgers medarbejdere. I lønnen kan indgå de almindelige lønelementer, der sædvanligvis er knyttet til ansættelsesforholdet. Aflønning, der har karakter af fx overskudsdeling og lignende, anses ikke at være en del af den direkte løn. Hvis den indregnede direkte løn er helt eller delvist dækket af andre offentlige løn-tilskud og refusioner, skal disse fradrages fuldt ud.

Kun rimelige udgifter til direkte løn kan dækkes. For offentlige tilskudsmodtagere vil dette svare til de lønninger, der er fastsat i den relevante overenskomst.

Lønudgiften skal som udgangspunkt beregnes individuelt, men i de tilfælde hvor det fx som følge af projektets størrelse ikke anses for hensigtsmæssigt at opgøre lønudgiften individuelt på de enkelte medarbejdere, kan der i stedet ske indregning med gennemsnitslønninger for personalegrupper, fx på universiteter VIP (videnskabeligt personale) og TAP (teknisk og administrativt personale). Hvis lønnen beregnes individuelt, skal den være baseret på de faktisk udbetalte

lønudgifter inklusive sociale bidrag til de konkrete medarbejdere, som arbejder på projektet.

Medtagne lønudgifter kan ikke overstige de faktisk udbetalte lønudgifter inklusiv sociale bidrag.

Lønudgifter skal indregnes på grundlag af en beregnet timesats, hvor der anvendes en beregningsteknisk årsnorm på 1649 timer. Årsnormen svarer til et årsværk på 1.924 timer fraregnet ferie og søgne-/helligdage. Det givne tilskud dækker hermed feriepenge, mens der ikke gives indirekte tilskud til andre formål, der ikke er knyttet til projektet.

Udgifter til aflønning af ejere af private virksomheder, der ikke udtager løn i virksomheden, kan medregnes til en timesats på maksimalt 350 kr.

Det er en forudsætning for dækning af intern løn, at der føres et timeregnskab, som sikrer dokumentation for anvendt tid. Støttemodtagere, der er nævnt nedenfor, kan anvende en timesats, der er op til 20 pct. højere end den timesats, der opgøres ved anvendelse af den beregningstekniske årsnorm, hvilket svarer til en beregningsteknisk årsnorm på 1374 timer¹. Det er:

- a) offentlige vidensinstitutioner og almennyttige private organisationer, der udfører uafhængig forsknings- og udviklingsvirksomhed til gavn for offentligheden, og som kan sidestilles med universiteter mv., og
- b) private organisationer mv., der fremmer samfundsmæssige målsætninger gennem aktiviteter til gavn for en bred kreds, og som ikke selv er den umiddelbart begunstigede for tilskuddet,

Den beregningstekniske årsnorm skal kunne dokumenteres i form af en beregning og et timeregnskab, som sikrer at støttemodtager ikke overkompenseres fsva. tilskud til dækning af lønomkostningerne. Anvendelse af den beregningstekniske årsnorm på 1374 timer er betinget af, at det kan dokumenteres i form af et timeregnskab. Tillægget er udtryk for at medarbejdere, jf. ovennævnte organisationer, løbende også varetager andre opgaver, fx vedligehold af viden, sparring, kurser, konferencer, afdelingsmøder, sygdom, barns 1. sygedag, m.m., som ikke er projekttid.

Intern løn specificeres som anført i Del 3, jf. projektøkonomiregnearket.

9.2. Udgifter til ekstern bistand (underleverandør)

Der kan indkøbes ekstern bistand (underleverandører), som er nødvendig for projektets gennemførelse.

Når der indkøbes ekstern bistand til at bidrage til opgaveløsningen fx analyser og konsulentbistand, skal det af ansøgningen fremgå, hvilken ekstern bistand, der gøres brug af og til hvilke opgaver. Ved indkøb af ekstern bistand er det ansøger, som har retten til at anvende det leverede.

Indkøb skal foretages under hensyntagen til en forsvarlig økonomisk forvaltning, herunder at indkøb foretages på sagligt grundlag og uden private interessehensyn mv. Offentlige tilskudsmodtagere skal desuden tage hensyn til udbudsreglerne.

¹ Årsnormen på 1374 timer fremkommer ved, at årslønnen divideres med den beregningstekniske årsnorm på 1649 timer, hvorved timesatsen beregnes. Til timesatsen lægges et tillæg på 20% (timesatsen ganges med 1,2). Årslønnen delt med timesatsen inkl. tillæg er lig den beregningstekniske årsnorm på 1374 timer.

Hvis ansøger budgetterer med udgifter fra en enhed, der har sammenfaldende interesser med ansøger i form af ind- byrdes ejerforhold, familiemæssige relationer, bestemmende indflydelse eller en fælles tilknytning til samme større organisatoriske enhed, skal det være kostprisen, der budgetteres og afregnes med.

9.3. Udgifter til udstyr og dyr

Hvis der er behov for indkøb af projektrelevant udstyr og dyr, skal der redegøres herfor.

Udgifter til køb af udstyr og dyr er støtteberettigede i det omfang, hvor de afholdes til projektet og i den periode, de anvendes til det støttede projekt. Det er dermed kun afskrivningsudgifter i det pågældende bevillingsår beregnet på grundlag af alment anerkendt regnskabspraksis, som er støtteberettigede. I budgettet oplyses både værdi før afskrivning og værdi efter (scrapværdi) ved bevillingsperiodens afslutning, hvormed den støtteberettigede udgift bliver beregnet.

Indkøb skal foretages under hensyntagen til en forsvarlig økonomisk forvaltning, herunder at indkøb foretages på sagligt grundlag og uden private interessehensyn mv. Offentlige tilskudsmodtagere skal desuden tage hensyn til udbudsreglerne.

Er der tale om leje af udstyr og dyr, skal udgiften medtages under øvrige projektudgifter, og anføres som leje af det pågældende udstyr og dyr.

9.4. Øvrige projektudgifter

Øvrige projektudgifter, som er nødvendige for projektets gennemførelse, skal specificeres i ansøgningen.

Indkøb skal foretages under hensyntagen til en forsvarlig økonomisk forvaltning, herunder at indkøb foretages på sagligt grundlag og uden private interessehensyn mv. Offentlige tilskudsmodtagere skal desuden tage hensyn til udbudsreglerne.

Øvrige udgifter kan for eksempel være:

- Materialer som anvendes i projektet, og som ikke kan genbruges efter projektet. Det kan være forsøgsmaterialer såsom frø.
- Leje af udstyr, dyr, faciliteter o.l.
- Mødeudgifter – lokaleleje og forplejning
- Medarbejderes rejseudgifter. Kørsel i egen bil skal ske efter statens lave takst. Kørsel i privat bil kan dog ske til statens høje takst, hvis det vurderes hensigtsmæssigt for tilskudsprojektets gennemførelse. Det forudsættes herved, at der foreligger en særlig begrundelse som skal fremgå af ansøgningen. Den høje sats er fx beregnet til situationer, hvor der er særlige forhold, der gør sig gældende. Den høje takst vil i så fald være på medarbejderniveau. Den gælder ikke generelt for projektet.
- Ovennævnte bestemmelser kan i særlige tilfælde fraviges, fx når der er tale om specialiserede transportopgaver samt ved benyttelse af tjenestekøretøjer.
- Medarbejderes deltagelse i konferencer o.l. som har betydning for at gennemføre de planlagte aktiviteter i projektet, herunder deltagergebyr, rejseomkostninger, overnatning o.l.
- Revisionsudgifter.

9.5. Indtægter i projektperioden

Forventede indtægter, kreditnotaer og rabatter skal fratrækkes udgifterne. Indtægter kan fx være deltagerbetaling til et arrangement.

Hvis der i løbet af projektperioden opnås indtægter, som ikke indgik i budgettet, medtages indtægterne i projektregnskab, hvorved det samlede tilskudsgrundlag reduceres.

9.6. Overhead som finansieres af projektet

Dokumenterede overhead omkostninger kan dækkes af fonden. Der kan i beregningen af overhead alene medregnes udgifter, som udgør en integreret del af den tilskudsberettigede aktivitet.

Omkostningerne, som indgår i beregningen af overhead, skal være afholdte og betalt ved regnskabsafslæggelsen.

Overhead er som udgangspunkt en forholdsæssig andel af de udgifter, der er nødvendige for tilskudsmodtagers faglige aktiviteter, men som ikke kan henføres til specifikke aktiviteter eller forretningsområder. Det er typisk udgifter til generel ledelse og støttefunktioner samt fælles driftsomkostninger, fx el, vand, varme, kontorhold, husleje, bogholderi, regnskab, administration og lignende.

Der skal være et økonomisk rimeligt og sædvanligt forhold mellem projektets aktiviteter og det dertil knyttede overhead.

Som hovedregel kan overhead maksimalt udgøre 18 pct. af projektets tilskudsberettigede direkte lønudgifter.

Undtaget fra ovennævnte regel er offentlige vidensinstitutioner samt almennyttige private organisationer, der udfører uafhængig forsknings- og udviklingsvirksomhed til gavn for offentligheden, og som kan sidestilles med universiteter mv., vil kunne opgøre overhead efter vilkår som beskrevet i Økonomistyrelsens Budgetvejlednings bestemmelser for tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed, jf. [Budgetvejledningens pkt. 2.6.10.3 Særlige disponeringsregler vedrørende forskningsaktiviteter](#), dvs. op til 44% af de direkte udgifter dvs. udgifter til intern løn, udstyr/dyr og øvrige projektudgifter.

Undtaget er også private organisationer mv., der fremmer samfundsmæssige målsætninger gennem aktiviteter til gavn for en bred kreds, og som ikke selv er den umiddelbart begunstigede for tilskuddet, kan indregne overhead som en direkte udgift, når dette kan ske på grundlag af klare og dokumenterbare kriterier. Overheadsatsen kan ikke være højere end 44% af tilskudsmodtagers direkte udgifter, dvs. udgifter til intern løn, udstyr/dyr og øvrige projektudgifter.

Ovennævnte organisationers køb af ekstern bistand kan ikke indgå i grundlaget for beregning af overhead pct. satsen.

Det skal i ansøgningen desuden oplyses, hvilke udgifter der konkret er medtaget i beregningen af overhead. Kravet gælder for alle typer af tilskudsmodtagere, dvs. også for statsinstitutioner og universiteter.

Overhead specificeres som anført i Del 3, jf. projektøkonomiregnearket.

9.7 Moms

Det skal i ansøgningen angives om budgettet er med eller uden moms. Eventuelle bemærkninger om moms kan an-

føres i ansøgningsskemaets del 3 Projektøkonomi under punktet om overordnede bemærkninger til projektets udgifter og finansiering.

Fonden kan ikke dække moms, som tilskudsmodtager opnår fradrag for hos SKAT. Moms på udgifter, som kan fradrages, kan derfor ikke indgå i de støtteberettigede udgifter.

Herudover er tilskudsmodtagers moms- og skatteforhold fonden uvedkommende.

10 Om samfinansierede projekter

Statsstøttere reglerne indeholder særlige regler om modtagelse af støtte fra flere kilder til samme projekt – også kaldet kumulering af støtte. Ansøger skal være opmærksom på, at samfinansiering med andre offentlige tilskudsordninger kan kræve særskilt hjemmel og have konsekvenser for, hvilke udgifter, der kan støttes. Ligeledes vil der være loft over den samlede støtte, der må ydes, hvis støtte kumuleres. Loftet kan være sat som et maksimumbeløb eller en procentvis støtteintensitet. Medmindre andet er udtrykkeligt angivet i reglerne for den ordning, der samfinansieres med, tillader EU's statsstøttere regler, at de samme støtteberettigede omkostninger, hvad enten de overlapper helt eller delvist – kan kumuleres. Det er en betingelse, at det samlede beløb pr. udgift ikke medfører en overskridelse af den maksimale støtteintensitet eller det maksimale støttebeløb, som EU-reglerne tillader.

Ansøger har ansvar for at oplyse i ansøgningsskemaets Del 3 Projektøkonomi, om der søges andre offentlige midler samt selv at undersøge, hvilke krav der stilles i den lovgivning, som fondens midler skal samfinansiere.

Når et projekt samfinansieres med fx 70 pct. fra fonden og 30 pct. fra anden side herunder egenfinansiering, finansieres alle udgifter som udgangspunkt efter samme fordeling. Der kan i særlige tilfælde afviges herfra jf. afsnit 10.1.

Når der er flere tilskudsydere/finansieringskilder herunder egenfinansiering i et projekt, skal et eventuelt underforbrug ved regnskabsaflæggelsen som udgangspunkt fordeles forholdsmæssigt, så forholdet mellem de forskellige finansieringskilder forbliver intakt. Der kan i særlige tilfælde afviges herfra jf. afsnit 10.1, herunder ved at ansøge om budgetændringer i løbet af støtteåret jf. afsnittet nedenfor om ændringer.

10.1 Der kan efter konkret vurdering afviges fra proportionel finansiering af projektets udgifter

Som nævnt overfor er hovedreglen, at projektets udgifter finansieres med samme forhold dvs. proportionelt - på alle udgiftsposter. Finansieres projektet således fx med 70 pct. fra fonden og 30 pct. fra anden side, finansieres alle projektets udgifter efter samme forhold. Der kan i særlige tilfælde afviges herfra, hvilket er beskrevet nedenfor.

Andre tilskudsordninger - både private og offentlige kan imidlertid have fastsat regler, som er forskellige fra fondens regler. Det kan være et loft over udgiften i form af en beløbsmæssig eller en procentuel grænse. Det kan fx være et loft for støtten til overhead eller krav om brug af en konkret årsnorm for beregning af intern løn.

Når et projekt samfinansieres med anden offentlig og/eller privat tilskudsordning, kan fonden efter en konkret vurdering

støtte den andel af de nødvendige projektudgifter, som den anden tilskudsordning har valgt ikke at støtte. Fonden kan gøre dette forudsat, at fondens regler i øvrigt er overholdt, dvs. at udgifterne er nødvendige for projektets gennemførelse, overholder principperne om sparsommelighed herunder, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af projektet samt overholder gældende statsstøtterelevanter. Dermed ligestilles projekter, som er 100 pct. finansieret af fonden med projekter, som samfinansieres fra anden side.

Nedenstående eksempler er ikke udtømmende. Der kan være andre projektudgifter end løn og overhead, hvor en ikke-proportionel finansiering kan være relevant:

- Eksempel 1: Den tilskudsordning, som projektet søges samfinansieret med, støtter overhead dog kun op til 30 pct. af lønudgifterne. Den faktiske overheadudgift udgør 35 pct. af lønudgifterne. I dette tilfælde kan fonden udover at støtte andelen af de 30 pct., også yde fuld støtte til forskellen mellem de to overheadsatser, dvs. forskellen mellem de 30 pct. og 35 pct.
- Eksempel 2: Den tilskudsordning, som projektet søges samfinansieret med, støtter intern løn dog med en timesats, som er lavere end den faktiske timesats i projektet. I dette tilfælde kan fonden udover at støtte en andel af timesatsen fastlagt i anden tilskudsordning, også yde fuld støtte til forskellen mellem de to timesatser.
- Et beregningseksempel: Et projekt samfinansieres mellem anden tilskudsordning og fonden i forholdet 70/30. Timesatsen for intern løn er på baggrund af regler i anden tilskudsordning beregnet til 400 kr./time. De samlede udgifter til intern løn er på baggrund heraf beregnet til 160.000 kr. Den faktiske timeudgift er 450 kr./time og dermed udgør de faktiske udgifter til intern løn 180.000 kr. Anden tilskudsordning dækker 70 pct. af de 160.000 kr. = 112.000 kr. Fonden kan dække 30 pct. af de 160.000 kr. = 48.000 kr. samt 100 pct. af 20.000 kr. og dermed i alt 68.000 kr.

Ved ansøgning om tilskud skal der i ansøgningsskemaets Del 3 Projektøkonomiskemaet redegøres herfor i det særlige punkt "Yderligere specifikation af samfinansierede projekter". Punktet skal kun udfyldes, når projektet samfinansieres med andre offentlige og/eller private midler, og hvor der er udgifter, som ikke samfinansieres proportionelt. Ved regnskabsaflæggelsen skal der tilsvarende redegøres herfor således, at det sikres, at den maksimale støtteintensitet eller det maksimale støttebeløb ikke overskrides.

10.2 Særligt om flerårige, samfinansierede projekter

I visse tilfælde giver fonden tilsagn om støtte til projekter, som har anden offentlig finansiering. Disse projekter er ofte kendetegnet ved at være flerårige hos anden tilskudsgiver. Projektbevillinger hos fonden er altid etårige, og derfor skal et projekt ansøge og behandles hvert år i fonden.

11 Kommunikation og brug af logo vedrørende støttede projekter

Fonden opfordrer tilskudsmodtagere til at indsætte fondens logo på hjemmesider, i rapporter, vejledninger, manualer, artikler, notater, plancher og øvrige materialer, som udarbejdes i støttede projekter og samtidig oplyse, at projektet har fået tilskud fra fonden.

Fonden opfordrer ligeledes til, at det ved omtale af projektet på hjemmesider, i pressen, annoncering o.l. fremgår, at projektet har fået tilskud fra fonden.

Fondens logo kan downloades fra fondens hjemmeside.

11.1 Særligt om støtte til forskning og udvikling

For så vidt angår støtte til forskning og udvikling, jf. kapitel 3 i aktivitetsbekendtgørelsen, gælder særlige krav vedr. offentliggørelse og kommerciel brug af resultaterne:

Tilskudsmodtager skal på egen hjemmeside, før aktiviteten påbegyndes, oplyse om projektets formål, hvornår de forventede resultater omtrent vil foreligge, og hvor de vil blive offentliggjort på internettet. Det skal desuden anføres, at resultaterne stilles gratis til rådighed for alle virksomheder i den pågældende sektor eller delsektor. Resultater skal være tilgængelige på internettet i mindst fem år.

Oplysningerne må ikke gøres tilgængelige for nogen part eller virksomhed, før der sker fuld offentliggørelse til alle parter og virksomheder i den pågældende sektor eller delsektor.

12 Ændringer i projektet

Der kan være følgende typer af ændringer:

1. Ændring af projektindholdet
2. Ændring af budgettet
3. Forsinkelser i projektafviklingen/behov for projektforlængelser
4. Overdragelse af tilsagn til anden tilskudsmodtager

Hver ændringstype gennemgås nærmere under de efterfølgende underpunkter, herunder hvornår ændringen kræver fondens godkendelse.

Det er derfor vigtigt at være opmærksom på, om projektet forløber som det skal, eller om der er behov for at søge om at ændre projektet.

Ændringer skal ansøges, så snart behovet opstår og senest ved udgangen af bevillingsperioden den 31. december.

Skema til brug for ansøgning om ændringer, jf. nr. 1 og 2 samt projektforlængelse jf. nr. 3 ligger på fondens hjemmeside. Skemaet til brug for overdragelse af tilsagn, jf. nr. 4 fås ved henvendelse hos sekretariatet.

12.1 Ændring af projektindhold

Hvis der ønskes foretaget ændringer af det faglige indhold i projektet, skal fonden godkende ændringerne.

Ændringer kan udelukkende godkendes, hvis de er inden for projektets formål, som beskrevet i ansøgningen, og hvis projektets overordnede aktiviteter ikke ændres.

Ændringer vedrørende projektets nøglepersoner kan ske uden fondens godkendelse under forudsætning af, at personer erstattes af personer med lignende baggrund og kompetencer.

Tilsagnsbeløbet kan ikke forhøjes i forbindelse med ændring af projektet.

Ansøgningen om at ændre projektets indhold skal indeholde følgende oplysninger:

- Begrundelse for ændringen
- Beskrivelse af ændringen og betydningen heraf for projektet. Se også den vejledende tekst i fondens ansøgningsskema for ændringer.

12.2 Ændring af budgettet

Der kan være følgende typer af budgetændringer:

1. Projektets finansiering
2. Nye udgifter
3. Omprioritering mellem budgetposter

Der skal indsendes en ændringsansøgning i nedenstående tilfælde:

Ad. 1 Projektets samlede budget ændres

Hvis projektets samlede budget ændres, fx hvis anden ansøgt tilskud ikke opnås.

Ad. 2. Nye udgifter

Hvis der er behov for at anvende midler på udgifter, som ikke indgik i budgettet, jf. ansøgningen, og som dermed ikke er godkendt af fonden.

Ad. 3. Omprioritering mellem budgetposter

Fonden opererer med fire hovedbudgetposter, jf. ansøgningsskemaets budgetopstilling:

- Interne lønudgifter
- Ekstern bistand
- Udstyr og dyr
- Øvrige projektudgifter

Hvis der er behov for omprioriteringer mellem hovedbudgetposter, skal der sendes en ændringsansøgning til fonden. Det gælder hvis en enkelt hovedpost afviger mere end +/- 10 pct eller +/- 200 t.kr. af det samlede tilskudsgrundlag.

12.3 Projektforlængelse af aktiviteter

Fondens bevillinger er 1-årige og bevilges for et kalenderår. Tilskuddet kan således kun dække projektomkostninger, der ligger i perioden 1. januar – 31. december i det kalenderår, som bevillingen vedrører.

Der skal derfor opstilles realistiske budgetter for kalenderåret, og aktiviteterne skal kunne gennemføres inden for kalenderåret. Der kan alligevel blive behov for at udskyde visse af projektets aktiviteter til afholdelse senere, eksempelvis som følge af eksterne leverancer, der svinger, barsel eller længerevarende sygdom hos nøglemedarbejdere.

Hvis gennemførelsen af planlagte, godkendte aktiviteter grundet særlige forhold bliver forsinkede, er der mulighed for at søge om projektforlængelse med henblik på at gennemføre de planlagte aktiviteter i det efterfølgende bevillingsår. Der

skal anvendes et skema som findes på fondens hjemmeside.

En projektførlængelse betyder, at tilskudsmodtager formelt modtager to tilskud – ét tilskud i det oprindelige bevillingsår og ét tilskud i det efterfølgende år. Der skal således ske en afrapportering for det endelige tilskud i hvert af de to bevillingsår.

Der skal ansøges om projektførlængelse, når viden om behov herfor foreligger og senest den 31. december i bevillingsåret.

12.4 Overdragelse af tilsagnet

Overdragelse af tilsagn om tilskud til en anden tilskudsmodtager kræver altid en godkendelse fra fonden.

Fonden kan således efter ansøgning tillade, at tilsagnet overdrages til en anden virksomhed, organisation eller forening, der indtræder i de rettigheder og forpligtelser, der fremgår af tilsagnet. Det er en betingelse, at en ny tilskudsmodtager selvstændigt kan opnå tilsagn efter gældende regler.

Tilsagnshaver skal sende en begrundet ansøgning om overdragelse hurtigst muligt og være fonden i hænde straks efter den ansøgte, kommende tilskudsmodtager har underskrevet ansøgningen.

13 Udbetaling af tilskud

Fondens udbetalingspraksis er som følger:

- Tilskudsmodtagere gives mulighed for en gang i kvartalet at oplyse fonden om det faktiske, realiserede forbrug i hver af tilskudsmodtagers projekter med henblik på udbetaling. Fondens kan i særlige tilfælde tillade hyppigere udbetalinger hvis tilskudsmodtager søger herom. Særlige tilfælde kan fx være likviditetsudfordringer.
- Der kan for året højest udbetales 80 pct. af de faktiske, realiserede udgifter af tilskudsmodtagers projekt.
- Slutudbetaling af de sidste 20 pct. af de tilskudsberettigede udgifter vil ske på baggrund af revisorpåtegnet tilskudsregnskab, og når fondens regnskab er underskrevet.
- Oplysningerne afgives af en organisationsansvarlig ved brug af en erklæring, som er tilgængelig på fondens hjemmeside.
- Erklæringen lægges til grund for udbetaling af tilskud, så udbetaling alene sker på baggrund af allerede afholdte udgifter, og alene i henhold til fondens andel af projektets finansiering.
- Udbetaling sker til tilskudsmodtagers NemKonto på baggrund af cvr-nummer.
- Muligheden for at modtage udbetaling vil ske under forudsætning af, at fondens likviditet giver mulighed herfor.
- Der er ikke krav om revisorpåtegning på udbetalingsanmodninger.

14 Offentlighed om fondens tilskud

Efter afviklingen af en ansøgningsrunde lægges der en bevillingsoversigt på fondens hjemmeside.

Derudover offentliggøres fondens budgetter og regnskaber på fondens hjemmeside. Heraf fremgår fondens indtægter og

udgifter, herunder tilskud til projekter.

14.1 Tavshedspligt

Fonden har tavshedspligt om de afsnit i ansøgningen, der indeholder oplysninger om personlige eller interne, herunder økonomiske, driftsmæssige - eller forretningsmæssige forhold. Fonden er imidlertid omfattet af offentlighedsloven og herunder reglerne om aktindsigt. Dette kan betyde en pligt for fonden til at udlevere oplysninger, medmindre de pågældende oplysninger er omfattet af offentlighedslovens undtagelsesbestemmelser.

14.2 Fondens behandling af personoplysninger

Oplysningerne i projektansøgninger og afrapporteringer vil blive brugt af fonden til sagsbehandling, administration, tilskudsudbetaling og kontrol af de meddelte tilsagn.

Yderligere information om fondens privatlivspolitik kan findes på fondens hjemmeside.

15 Skatteforhold

Udbetalinger af tilskud vil også selvom de ikke er skattepligtige, blive indberettet til Skattestyrelsen ved brug af tilskudsmodtagers CVR-nummer oplyst i ansøgningen. Tilskudsmodtager orienteres om indberetningen.

Forholdet mellem tilskudsmodtager og skattemyndighederne er fonden uvedkommende.

16 Opbevaringstid for bilag

Bilag og regnskabsmateriale mv. for modtagne tilskud skal opbevares betryggende i mindst 5 år regnet fra udgangen af det kalenderår, hvor projektets sidste regnskabsaflæggelse eller den faglige slutrapportering afgives. Tilskud givet i henhold til EU's statsstøtteregler (fx de minimis forordninger og gruppefritagelsesforordninger) skal opbevares i 10 år regnet fra slutudbetalingen har fundet sted.

17 Klageadgang

Bestyrelsens afgørelser kan indbringes til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen inden fire uger efter modtagelsen af en afgørelse. Klagevejledningen vil fremgå af fondens afgørelse.

18 Afrapportering af anvendelse af tilskuddet

Der skal efter bevillingsperiodens afslutning ske afrapportering til fonden for anvendelsen af tilskuddet i form af et revisor-påtegnet tilskudsregnskab samt en faglig evaluering af de gennemførte aktiviteter og forventede effekter.

Alle tilskudsmodtagere skal efter projektets afslutning indsende:

- Et ledelsespåtegnet og revideret tilskudsregnskab (tilskudsregnskab) med kopi af revisionsprotokollat eller en revisionsberetning afgivet i tilknytning til tilskudsregnskabet.
- En faglig afrapportering.

Eneste undtagelse fra krav om revisorpåtegnet tilskudsregnskab er hvis tilskudsmodtager er en statslig eller selvstændig offentlig virksomhed, som ikke i forvejen får årsregnskab påtegnet af en godkendt revisor. I dette tilfælde skal tilskudsregnskab alene ledelsespåtegnes.

Fondens skemaer til brug for tilskudsregnskab og faglig evaluering offentliggøres på fondens hjemmeside senest i 4. kvartal i bevillingsåret.

Er tilskuddet ikke anvendt i henhold til tilsagnet og gældende lovgivning, kan fonden kræve hel eller delvis tilbagebetaling af tilskuddet med rentetillæg i henhold til gældende offentlig praksis.

Hvis et projekt er projektførlænget fra året før, gælder det at tilskudsmodtager formelt modtager to tilskud. Et tilskud i det oprindelige bevillingsår og ét tilskud i det efterfølgende år. Der skal således ske en afrapportering for det endelige tilskud i hvert af de to bevillingsår.

18.1 Aflæggelse af tilskudsregnskab

Fonden skal modtage et revideret tilskudsregnskab inden en af fondens fastsat frist efter projektets afslutning. Tilskudsregnskabet skal udarbejdes i overensstemmelse med den af fonden udarbejdede regnskabsskabelon.

Kravene til tilskudsregnskabet er:

- Det afsluttende tilskudsregnskab skal omfatte hele projektets økonomi, det vil sige, at tilskudsmodtagerens eget bidrag, finansiering fra andre tilskudsydere samt fondens tilskud skal fremgå af tilskudsregnskabet.
- Tilskudsregnskabet skal vise både indtægter og omkostninger i projektet.
- Tilskudsregnskabet skal være sammenligneligt med det senest godkendte budget for projektet og udarbejdes i henhold til tilskudsbetingelserne i denne vejledning og fondens tilsagn. Der skal redegøres for eventuelle afvigelser mellem budget og regnskab.
- Tilskudsregnskabet skal være revideret af en godkendt revisor.
- Tilskudsregnskabet med tilhørende ledelseserklæring skal være underskrevet af tilskudsmodtagerens ledelse samt revisor.
- Revisionsprotokol eller revisionsberetning skal vedhæftes tilskudsregnskabet.

Fonden har ret til at indhente dokumentation og bilag for de udgifter, som tilskuddet har dækket op til 10 år efter tilskudsperiodens udløb.

Revision

Revisionen skal udføres af en godkendt statsautoriseret eller registreret revisor efter lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder (revisorloven).

Den godkendte revisors opgave angår det tilskudsregnskab, som tilskudsmodtageren skal udarbejde i henhold til tilsagnsbrev, tilskudsbetingelserne i denne vejledning samt regnskabsskabelon med tilhørende regnskabsinstruks.

Revisionen omfatter det endelige tilskudsregnskab, jf. det konkrete tilsagnsbrev. Tilskudsregnskabet udarbejdes til brug for fonden med det formål at give fonden et sikkert grundlag for kontrol med tilskuddets anvendelse. Tilskudsregnskabet skal være rigtigt og udarbejdet i overensstemmelse med retningslinjerne i regnskabsinstruksen og tilsagnsbrevet. Dette indebærer, at tilskudsregnskabets oplysninger om gennemførte aktiviteter og opnåede resultater er korrekte, og at de indtægter og udgifter, der indgår i tilskudsregnskabet, er opnået og afholdt i overensstemmelse med projektansøgningen og det senest godkendte budget samt fondens vejledning om projekttilskud.

Revisionen udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision. Standarderne for offentlig revision præciserer de særlige krav til en revision af et tilskudsregnskab, der følger af god offentlig revisionsskik, således som dette begreb er fastlagt i § 3 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. (lovbekendtgørelse nr. 101 af 19. januar 2012). Dette indebærer, at revisor gennemfører juridisk-kritiske revision og forvaltningsrevision som led i opgaven.

Revisor skal udarbejde en erklæring om den udførte revision, hvoraf det skal fremgå, at revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i fondens vejledning vedrørende projekttilskud samt den af fonden udstedte revisionsinstruks.

Revisor skal oplyse i erklæringen, at revisor har udført sin revision i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision.

Revisor skal udarbejde protokollat/revisionsberetning, der skal indeholde de oplysninger, som revisor skriftligt kommunikerer til tilskudsmodtagerens øverste ledelse som led i opgaven. Protokollatet eller revisionsberetningen skal indeholde revisors rapportering af konklusionerne på den finansielle revision og den juridisk-kritiske revision og forvaltningsrevision, som revisor gennemfører i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision.

Revisor skal til dette benytte fondens revisionserklæring og format for protokollat/revisionsberetning der kan findes på fondens hjemmeside. Det er muligt at tilrette skabelonen for protokollat/revisionsberetning.

18.2 Aflæggelse af faglig afrapportering

Tilskudsmodtager vil ved årets afslutning modtage et link til faglig afrapportering fra fondens samarbejdspartner Rambøll. Hvert projekt skal udfylde skemaet til faglig afrapportering inden en af fonden fastsat frist efter projektets afslutning. Data fra projekternes faglige afrapportering indgår i fondens årlige effektiviseringsrapport der udarbejdes af Rambøll.

Udover tilskudsmodtagers faglige afrapportering af de gennemførte aktiviteter og forventede effekter, kan bestyrelsen udvælge projekter til yderligere vurdering. Tilskudsmodtager skal i så fald stille sig til rådighed for medvirken til effektiviseringsrapporten.

19 Yderligere oplysninger

Der henvises til fondens hjemmeside for yderligere oplysninger om lovgrundlaget, ansøgningsfrister m.v. Kontaktoplysninger kan ligeledes findes på fondens hjemmeside.

- 18) »kriseramt virksomhed«: virksomhed, for hvilken mindst én af følgende omstændigheder gælder:
- a) for selskaber med begrænset ansvar (bortset fra en SMV, der har bestået i mindre end tre år, eller, med hensyn til støtteberettigelse til risikofinansieringsstøtte, en SMV inden for de første syv år efter dens første kommercielle salg, der efter en due diligence-undersøgelse foretaget af den udvalgte finansielle formidler opfylder betingelserne for risikofinansieringsinvestering), når over halvdelen af selskabets tegnede kapital er forsvundet som følge af akkumulerede tab. Dette er tilfældet, når der ved at trække de akkumulerede tab fra reserverne (og alle andre poster, der almindeligvis betragtes som en del af virksomhedens egenkapital) forekommer et negativt akkumuleret beløb på over halvdelen af den tegnede kapital. I denne bestemmelse forstås ved »selskab med begrænset ansvar« navnlig de virksomhedstyper, der nævnes i bilag I i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU ⁽¹⁾, og »kapital« omfatter, når det er relevant, en eventuel kurspræmie
 - b) for selskaber, hvor mindst nogle af selskabsdeltagerne hæfter ubegrænset for selskabets gæld (bortset fra en SMV, der har bestået i mindre end tre år, eller, med hensyn til støtteberettigelse til risikofinansieringsstøtte, en SMV inden for de første syv år efter dens første kommercielle salg, der efter en due diligence-undersøgelse foretaget af den udvalgte finansielle formidler opfylder betingelserne for risikofinansieringsinvestering), når over halvdelen af selskabets kapital som opført i selskabets regnskaber er forsvundet som følge af akkumulerede tab. I denne bestemmelse forstås ved »selskab, hvor mindst nogle af selskabsdeltagerne hæfter ubegrænset for selskabets gæld« navnlig de virksomhedstyper, der er nævnt i bilag II i direktiv 2013/34/EU
 - c) når virksomheden er under konkursbehandling eller efter de nationale regler opfylder kriterierne for konkursbehandling på begæring af dens kreditorer
 - d) når virksomheden har modtaget redningsstøtte og endnu ikke har tilbagebetalt lånet eller bragt garantien til ophør eller har modtaget omstrukturingsstøtte og stadig er underlagt en omstrukturingsplan
 - e) når virksomheden ikke er en SMV og i de seneste to år har haft og stadig har:
 - 1) en gældsandel, dvs. et forhold mellem bogført gæld og egenkapital, på over 7,5 og
 - 2) en EBITDA-rentedækningsrate på under 1,0
- 19) »territoriale udgiftsforpligtelser«: forpligtelser, som den støttetildelende myndighed pålægger støttemodtagere, til at anvende et minimumsbeløb og/eller opretholde et minimumsniveau af produktionsaktivitet i et bestemt territorium
- 20) »justeret støttebeløb«: den maksimalt tilladte støtte til et stort investeringsprojekt beregnet efter følgende formel:
- $$\text{maksimalt støttebeløb} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$$
- hvor: R er den maksimale støtteintensitet for det pågældende område, der er fastsat i et godkendt regionalstøttekort, som er i kraft på datoen, hvor støtten tildeles, uden hensyn til den forhøjede støtteintensitet for SMV'er; A er de første 50 mio. EUR af de støtteberettigede omkostninger, B er de støtteberettigede omkostninger mellem 50 mio. EUR og 100 mio. EUR, og C er de støtteberettigede omkostninger over 100 mio. EUR
- 21) »tilbagebetalingspligtigt forskud«: et lån til et projekt, der udbetales i en eller flere rater, og hvor betingelserne for tilbagebetalingen afhænger af projekts resultater
- 22) »bruttosubventionsækvivalent«: støttebeløbet, hvis støtten var blevet ydet i form af et tilskud til støttemodtageren, før eventuelle fradrag af skatter og afgifter
- 23) »arbejdets påbegyndelse«: enten påbegyndelsen af etablerings-/anlægsarbejdet i forbindelse med investeringsprojektet eller det første retligt bindende tilsagn om køb af udstyr eller indgåelse af andre forpligtelser, som gør investeringen irreversibel, alt efter hvad der indtræffer først. Erhvervelse af jord og andet forberedende arbejde såsom indhentning af tilladelser og gennemførlighedsundersøgelser betragtes ikke som en påbegyndelse af arbejdet. I forbindelse med virksomhedsovertagelser er »arbejdets påbegyndelse« tidspunktet for erhvervelsen af aktiver, der er direkte knyttet til den erhvervede virksomhedsenhed
- 24) »store virksomheder«: virksomheder, der ikke opfylder kriterierne i bilag I

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19).

Den 22. marts 2024

Vejledning om definitionen af en forsknings- og videnformidlingsinstitution

1. Overordnet om begrebet

En række støtteordninger vedrørende forskning og udvikling på fødevarerområdet har i henhold til EU's statsstøttere regler særligt gunstige støttesatser til "forsknings- og videnformidlingsinstitutioner". Det gælder bl.a. Promille- og Produktionsafgiftsfondene, Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram m.fl. For visse ordninger kan der ydes støtte med en intensitet op til 100 % til sådanne institutioner.

Det er derfor ofte væsentligt at klarlægge, hvornår en støttemodtager opfylder kravene til at være en "forsknings- og videnformidlingsinstitution".

Begrebet "forsknings- og videnformidlingsorganisation" eller "-institution" anvendes og defineres i flere statsstøttere akter. I al væsentlighed er definitionerne ens. Der er bl.a. tale om følgende definitioner:

Rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling¹ pkt. 16 cc)

"I disse rammebestemmelser forstås ved: [...] »forsknings- og videnformidlingsinstitution« eller »forskningsinstitution«: en enhed (f.eks. et universitet eller et forskningsinstitut, agenturer til teknologioverførsel, innovationsformidlere eller forskningsorienterede fysiske eller virtuelle samarbejdsenheder), uanset retlig status (offentligretlig eller privatretlig status) eller finansieringsform, hvis primære mål er at drive uafhængig grundforskning, industriel forskning eller foretage eksperimentel udvikling eller formidle resultaterne heraf gennem undervisning, offentliggørelse eller vidensoverførsel. Hvis en sådan enhed udfører økonomiske aktiviteter, skal der særskilt redegøres for disse økonomiske aktiviteter finansiering, omkostninger og indtægter. Virksomheder, som kan øve afgørende indflydelse på en sådan enhed, for eksempel i deres egenskab af aktionærer eller medlemmer, må ikke have privilegeret adgang til de resultater, der opnås". (Understreget her).

¹ Meddelelse fra Kommissionen — Rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation (2022/C 414/01) ([link](#)).

Den generelle gruppefritagelsesforordnings² artikel 2, nr. 83):

”I denne forordning forstås ved: [...] »forsknings- og videnformidlingsorganisation«: en enhed, (f.eks. en højere læreanstalt eller et forskningsinstitut, et teknologioverførselsagentur, en innovationsformidler, en forskningsorienteret fysisk eller virtuel samarbejdsenhed), uanset dens retlige status (offentligretlig eller privatretlig status) eller finansieringsform, hvis primære mål er uafhængigt af andre interesser at bedrive grundforskning, industriel forskning eller eksperimentel udviklingsaktivitet eller formidle resultaterne heraf til en bredere kreds gennem undervisning, udgivelsesaktivitet eller vidensoverførsel. Hvis enheden tillige udøver økonomiske aktiviteter, skal der føres særskilte regnskaber for omkostninger og indtægter herved. Virksomheder, som kan øve afgørende indflydelse på en sådan enhed i deres egenskab af f.eks. aktionærer eller medlemmer, må ikke have privilegeret adgang til de resultater, enheden opnår.” (Understreget her).

Landbrugsgruppefritagelsesforordningens³ artikel 2, nr. 50):

”I denne forordning forstås ved: [...] »forsknings- og videnformidlingsorganisation«: en enhed, (f.eks. en højere læreanstalt eller et forskningsinstitut, et teknologioverførselsagentur, en innovationsformidler, en forskningsorienteret fysisk og/eller virtuel samarbejdsenhed), uanset dens retlige status (offentligretlig eller privatretlig status) eller finansieringsform, hvis primære mål er at drive grundforskning eller industriel forskning eller foretage eksperimentel udvikling og formidle resultaterne heraf til en bredere kreds gennem undervisning, offentliggørelse eller vidensoverførsel. Hvis organisationen tillige udøver økonomiske aktiviteter, skal der føres særskilte regnskaber for omkostninger og indtægter ved disse økonomiske aktiviteter. Virksomheder, som kan øve indflydelse på en sådan organisation i deres egenskab af f.eks. aktionærer eller medlemmer, må ikke have privilegeret adgang til dens forskningskapacitet eller til de forskningsresultater, den opnår”. (Understreget her).

EU-Domstolen har desuden fortolket definitionen i dom af 13. oktober 2022 i de forenede sager C-164/21 og C-318/21, ECLI:EU:C:2022:785.⁴

2. Hvordan afgrænses ”enheden”?

Ved fastlæggelsen af, om en institution kan betragtes som en ”forsknings- og videnformidlingsinstitution”, skal det i første række afgrænses, hvem der skal opfylde definitionen.

Fælles for EU-retsakernes definitioner er, at en forsknings- og videnformidlingsinstitution beskrives som ”en enhed (...) uanset dens retlige status (...) eller finansieringsform”. ”Enheden”

² Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 ([link](#)).

³ Kommissionens forordning (EU) 2022/2472 af 14. december 2022 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af støtte i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter ([link](#))

⁴ [Link](#)

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

afgrænses derfor i overensstemmelse med generelle EU-retlige principper funktionelt og består ikke nødvendigvis af én juridisk person. Det er denne *enhed*, der skal opfylde kriterierne, som gennemgås nedenfor i afsnit 3.

Selvom et datterselskab f.eks. er en selvstændig juridisk person, vil det meget ofte rent statsstøtteretligt være en del af en "enhed" i form af den koncern, som datterselskabet indgår i. Det samme kan f.eks. gælde en forskningsafdeling, som er funktionelt tilknyttet en brancheorganisation. Det betyder i givet fald, at hele koncernen eller hele brancheorganisationen samlet set skal være en forsknings- og videnformidlingsinstitution, før datterselskabet eller forskningsafdelingen opfylder kriteriet.

Det er Landbrugsstyrelsens opfattelse, at den "enhed", der skal opfylde kravene til at være en "forsknings- og videnformidlingsinstitution", som udgangspunkt bør afgrænses efter kriterier, der svarer til dem, som EU-statsstøttereglerne generelt anvender til at afgrænse en "enkelt virksomhed".

Statsstøtteretlige regelsæt indeholder forskellige definitioner af en "virksomhed". På de områder, hvor begrebet "en virksomhed" er særskilt reguleret, skal denne definition anvendes.⁵

Medmindre andet specifikt foreskrives i særlige statsstøtteretlige regler, vil Landbrugsstyrelsen tage udgangspunkt i definitionen i de minimis-forordningerne.

Af den generelle de minimis-forordnings⁶ artikel 2, stk. 2, fremgår herom:

"2. En »enkelt virksomhed« omfatter i denne forordning alle virksomheder, mellem hvilke der består en af følgende former for forbindelse:

- a) en af virksomhederne besidder flertallet af de stemmerettigheder, der er tillagt aktionærerne eller deltagerne i en anden virksomhed*
- b) en af virksomhederne har ret til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne af administrations-, ledelses- eller tilsynsorganet i en anden virksomhed*
- c) en af virksomhederne har ret til at udøve en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i medfør af en med denne indgået aftale eller i medfør af en bestemmelse i dennes vedtægter*
- d) en af virksomhederne, der er aktionær eller deltager i en anden virksomhed, råder i medfør af en aftale med andre aktionærer eller deltagere i denne anden virksomhed over flertallet af aktionærernes eller deltageres stemmerettigheder.*

Virksomheder, mellem hvilke der via en eller flere andre virksomheder består en af de i første afsnit, litra a) til d), nævnte forbindelser, betragtes også som en enkelt virksomhed."

⁵ Det drejer sig bl.a. om den generelle gruppefritagelsesforordnings bilag 1, artikel 3 ([link](#)), landbrugsgruppefritagelses bilag 1, artikel 3 ([link](#)), og gruppefritagelsen for fiskeri og akvakultur bilag 1, artikel 3 ([link](#)).

⁶ Kommissionens Forordning (EU) 2023/2831 af 13. december 2023 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte ([link](#)). Se også Kommissionens Forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren, artikel 2, stk. 2 ([link](#)); og Kommissionens Forordning (EU) nr. 717/2014 af 27. juni 2014 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i fiskeri- og akvakultursektoren, artikel 2, stk. 2 ([link](#)).

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

Det betyder, at den ”enhed”, der skal opfylde definitionen, efter omstændighederne vil kunne udgøres af enten flere juridiske personer, som således samlet set skal opfylde definitionen på en forsknings- og videnformidlingsinstitution, eller af blot en del af en juridisk person. Det afgørende er, om der er de ovennævnte former for forbindelse mellem enheden og andre enheder/aktiviteter.

Hvis f.eks. en bestemt juridisk person har en adskilt afdeling, der udøver forskning og videnformidling, og samtidig i andre afdelinger udfører kommercielle aktiviteter, og hvis den juridiske person er organiseret således, at dens ejere har ret til at udnævne eller afsætte ansatte i hele organisationen, herunder lederen af forsknings- og videnformidlingsafdelingen, og udøve bestemmende indflydelse over alle dele af den juridiske persons aktiviteter, så vil den ”enhed”, der skal opfylde definitionen, være hele den juridiske person.

Hvis omvendt en juridisk person har en forsknings- og videnformidlingsafdeling, der formelt og reelt fungerer uafhængigt, herunder hvis den juridiske persons ejere eller administrerende direktør ikke kan udnævne og afsætte ansatte i denne afdeling og ikke kan udøve afgørende indflydelse på afdelingen, så vil forsknings- og videnformidlingsafdelingen principielt kunne anses for at udgøre en selvstændig ”enhed”.

3. Definition af ”forsknings- og videnformidlingsinstitution”

På baggrund af definitionerne i statsstøtteretsakterne og EU-Domstolens dom i forenede sager C-164/21 og C-318/21 lægger Landbrugsstyrelsen til grund, at en enhed for at være en ”forsknings- og videnformidlingsinstitution” skal opfylde følgende tre krav:

- a. Enheden skal primært udøve *ikke-økonomisk aktivitet*,
- b. have forskning eller videnformidling som *sin hovedopgave* og
- c. være *uafhængig*

a. Enheden udøver primært ikke-økonomisk aktivitet

Det er et krav, at enheden primært udøver ikke-økonomisk aktivitet. Enheden må således ikke primært *udøve økonomisk aktivitet*.

Økonomiske aktiviteter er at udbyde varer og tjenesteydelser på et marked, f.eks. kontraktsforskning og konsulenttydelser. Ikke-økonomiske aktiviteter er derimod f.eks. uddannelse med henblik på flere og bedre kvalificerede menneskelige ressourcer, udførelse af uafhængig forskning og udvikling med henblik på at få mere viden og bedre forståelse, herunder forsknings- og udviklings-samarbejde og formidling af forskningsresultater.

Kravet er, at enheden *primært* skal udøve ikke-økonomisk aktivitet – ikke, at enheden *aldrig* kan udøve økonomisk aktivitet. Enheden kan således godt kvalificere som en forskning- og videnformidlingsinstitution, selv om enheden i et vist omfang også udbyder varer og tjenesteydelser på et marked, såfremt følgende to betingelser er opfyldt:

1. Den *primære* aktivitet er ikke-økonomisk

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

2. Enhedens regnskaber skal vise en opdeling mellem de økonomiske og de ikke-økonomiske aktiviteter

De fleste kommercielle virksomheder vil ikke leve op til kriteriet om, at deres primære aktivitet skal være ikke-økonomisk. Det gælder navnlig virksomheder, som primært leverer forsknings- og videnformidlingsydelser (i form af f.eks. kontraktsforskning eller vidensrelaterede tjenesteydelser) mod betaling fra andre virksomheder, f.eks. konsulentvirksomheder. Det er ikke i den forbindelse tilstrækkeligt, at sådanne virksomheder f.eks. af hensyn til markedsføring eller lignende også tilbyder en form for formidling af forskningsresultater gennem gratis nyhedsbreve eller konferencer.

Hvis en virksomhed både laver ikke-økonomiske aktiviteter (som f.eks. uafhængig forskning og udvikling med henblik på at få mere viden og bedre forståelse) og i mindre omfang økonomiske aktiviteter (f.eks. kontraktsforskning), skal den som udgangspunkt kunne vise en opdeling i regnskaberne mellem de to typer af aktiviteter.

Enhedens omsætningsstruktur, herunder andelen af enhedens omsætning, der hidrører fra henholdsvis økonomiske- eller ikke-økonomiske aktiviteter, vil kunne indgå i den samlede vurdering af, hvad enhedens primære formål er, men det vil ikke i sig selv være udslagsgivende for, om enheden primært udøver ikke-økonomiske aktiviteter eller ej.⁷

Visse virksomheder er forpligtede til at geninvestere overskud fra kommercielle aktiviteter i deres hovedaktivitet. Forpligtelsen kan f.eks. være fastsat i medfør af en lov eller virksomhedens vedtægter. Det gælder f.eks. Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS'er) eller offentlige institutioner, der udbyder tjenesteydelser efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, f.eks. universiteter. Hvis overskuddet skal geninvesteres i den ikke-økonomiske hovedaktivitet og bruges til at udvikle eller forbedre denne aktivitet, vil styrelsen som udgangspunkt anse betingelsen om ikke-økonomisk aktivitet som opfyldt. Det gælder efter omstændighederne altså også, selvom indtægterne fra tjenesteydelserne er betydelige.

Hvem opfylder ikke betingelsen?

- Virksomheder, der yder konsulentydelse
- Andre kommercielle virksomheder, der opererer med fortjeneste for øje
- Rådgivningsvirksomheder, f.eks. konsulenthuse, der opererer med fortjeneste for øje, og som f.eks. af hensyn til markedsføring leverer gratis videnformidling, herunder udgiver gratis nyheder og artikler
- En virksomhed, der udøver forskning eller videnformidling mod betaling fra andre virksomheder (medmindre alle fortjenester geninvesteres og bruges til organisationens egen forskning eller undervisning m.v.)
- En virksomhed, der en gang imellem leverer ydelser mod betaling, og som i regnskabet ikke har en opdeling mellem økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter
- En virksomhed, der laver kontraktsforskning, og som ikke laver anden forskning eller videnformidling

Hvem opfylder betingelsen?

⁷ Jf. EU-Domstolens dom af 13. oktober 2022 i de forenede sager C-164/21 og C-318/21, ECLI:EU:C:2022:785, præmis 54-58.

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

- Universiteter
- Rene forskningsinstitutioner
- En virksomhed, der aldrig leverer ydelser mod betaling
- En virksomhed eller organisation, som udfører videnformidling mod betaling, men hvor alle fortjenester herfra geninvesteres og bruges til organisationens egen forskning eller undervisning m.v. Hvis en del af fortjenesten fra videnformidlingen benyttes til andre ting, f.eks. til udbytte til ejerne eller til at finansiere andre udgifter, så er virksomheden eller organisationen ikke omfattet.
- En virksomhed, der primært laver ikke-økonomiske aktiviteter og i mindre omfang økonomiske aktiviteter (f.eks. kontraktsforskning), og som kan vise en opdeling i regnskaberne mellem de to typer af aktiviteter.

Eksempel:

Organisationen A, som er en selvejende institution, laver bl.a. grundforskning og forskningsprojekter i samarbejde med virksomheder finansieret med offentlige midler og midler fra forskningsfonde m.v. Herudover tilbyder organisationen også kontraktsforskning og rådgivning mod betaling i et mindre omfang.

Eksempel:

Et GTS skal ifølge "Retningslinjer for Godkendt Teknologisk Service" udstedt af Uddannelses- og Forskningsministeriet bl.a. levere teknologiske tjenesteydelser på markedsvilkår. Det betyder som udgangspunkt, at GTS'er udfører økonomisk aktivitet. Det fremgår imidlertid også af retningslinjerne, at overskuddet skal geninvesteres med henblik på nye forsknings- og udviklingsaktiviteter samt vækst og konsolidering.

Et GTS opfylder derfor betingelsen om at al fortjeneste geninvesteres.

Det er derfor et krav, at enheden på forespørgsel kan redegøre for følgende forhold:

Har virksomheden ifølge sine regnskaber indtægter fra salg af tjenesteydelser m.v.?
Er der opdeling i regnskabet mellem kommercielle og ikke-kommercielle aktiviteter?
Hvordan anvendes overskuddet fra salg af tjenesteydelser m.v.?
Er virksomheden forpligtet til at geninvestere alt overskud fra kommercielle aktiviteter?

b. Enheden har forskning eller videnformidling som sin hovedopgave

Enheden skal have enten forskning eller videnformidling som sin hovedopgave. Enheden behøver ikke at udøve både forskning og videnformidling.

Hvor kriteriet om økonomisk aktivitet, jf. ovenfor, handler om, hvad enheden faktisk foretager sig af aktiviteter, handler kriteriet om hovedopgave mere om, hvad enhedens erklærede mål er. Dette afhænger mere af, hvad der fremgår af lovgrundlaget, offentlige tilladelser eller vedtægter osv., jf. nærmere nedenfor.

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

Man kan altså i princippet godt have et formål ifølge vedtægter m.v., som falder inden for rammerne af forskning og videnformidling, men stadig falde for kriteriet om økonomisk aktivitet, hvis man f.eks. i praksis hovedsageligt laver kontraktsforskning. Omvendt kan man også godt primært lave almenyttig ikke-økonomisk forskning, men hvis man er en del af en samlet organisation, der har en anden hovedopgave, vil man falde for kriteriet om, at forskning eller videnformidling skal være den primære hovedopgave for den samlede enhed.

Hvad der ligger i "forskning" eller "videnformidling" er defineret i rammebestemmelserne (2022/C 414/01) pkt. 20 a) og b) samt pkt. 16 w).

Af pkt. 20 fremgår følgende:

"a) forskningsinstitutioners og forskningsinfrastrukturens primære aktiviteter:

- i. *uddannelse med henblik på flere og bedre kvalificerede menneskelige resourcer. Offentlig uddannelse, der er organiseret inden for det nationale uddannelsessystem, som enten helt eller primært er finansieret af staten, og som er under statens tilsyn, anses for en ikkeøkonomisk aktivitet i overensstemmelse med retspraksis og Kommissionens beslutningspraksis og som forklaret i meddelelsen om statsstøttebegrebet og meddelelsen om tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse*
- ii. *uafhængig FoU med henblik på at opnå mere viden og bedre forståelse, herunder FoU-samarbejde, hvor forskningsinstitutionen eller forskningsinfrastrukturen deltager i reelt samarbejde*
- iii. *bred formidling af forskningsresultater på et ikkeekskluderende og ikkediskriminerende grundlag, for eksempel gennem undervisning, databaser med fri tilgængelighed, fri publikation eller fri software*

b) videnoverførselsaktiviteter, hvor de udføres enten af forskningsinstitutionen eller forskningsinfrastrukturen (herunder deres afdelinger eller datterselskaber) eller i samarbejde med eller for en sådan enhed, og hvor alle fortjenester fra disse aktiviteter geninvesteres i forskningsinstitutionens eller forskningsinfrastrukturens primære aktiviteter. Disse aktiviteter har ikkeøkonomiske karakter påvirkes ikke ved, at tredjeparter leverer disse ydelser gennem åbne udbud." (Understreget her).

Hvad der forstås ved "videnoverførsel" er nærmere defineret i pkt. 16 w):

"»videnoverførsel«: enhver proces, der har til formål at indhente, samle eller udveksle eksplicit og implicit viden, herunder færdigheder og kompetencer i forbindelse med både økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter, som f.eks. forsknings-samarbejde, rådgivning, licensering, stiftelse af udbrydervirksomheder, publicering og mobilitet blandt forskere og andet personale, der arbejder med disse aktiviteter. Ud over videnskabelig og teknologisk viden omfatter det andre former for viden, som f.eks. viden om brugen af standarder og forskrifter for dem, og om betingelserne ved reelle driftsforhold og metoder til organisatorisk innovation, samt forvaltning af viden i forbindelse med identificering, erhvervelse, beskyttelse, for-svar og udnyttelse af immaterielle aktiver".

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

Der kan altså være tale om 1) offentlig uddannelse organiseret inden for det nationale uddannelsessystem, 2) uafhængig forskning og udvikling, 3) bred formidling af forskningsresultater på et ikke-ekskluderende og ikke-diskriminerende grundlag, eller 4) indhentning, indsamling eller udveksling af viden.

Det er ikke alle enheder, der laver forskning eller videnformidling, der falder ind under definitionen. Det er et krav, at forskningen eller videnformidlingen skal være enhedens hovedopgave.

Selvom en enhed ikke kumulativt skal have både forsknings- og videnformidlingsaktiviteter som hovedopgave, vil det ikke være tilstrækkeligt, at en enhed udelukkende laver videnformidling og ikke egen forskning. De formidlede aktiviteter skal som minimum delvist vedrøre resultater af forskningsaktiviteter gennemført af enheden selv⁸. Det betyder eksempelvis, at enheder, der slet ikke har egne forskningsaktiviteter, allerede af denne grund ikke falder under definitionen af en forsknings- og videnformidlingsinstitution.

Hvis hovedopgaven er videnformidling, vil det herudover ofte være afgørende, om aktiviteterne har karakter af økonomisk aktivitet eller ej, jf. betingelse nr. 1 ovenfor. Kun hvis det er ikke-økonomisk aktivitet, kan der være tale om en forsknings- og videnformidlingsorganisation. Som også omtalt ovenfor er kerneeksempler på ikke-økonomisk videnformidling bl.a. generel uddannelse på læringsinstitutioner eller bred formidling af forskningsresultater.

Hvad vil det sige, at hovedopgaven skal være forskning eller videnformidling?

Det er et krav, at den samlede enhed har forskning og videnformidling som sin hovedopgave. En institution eller virksomhed kan have flere opgaver eller formål.

En brancheorganisation vil typisk ikke have forskning og videnformidling som sin hovedopgave. Der kan godt være afdelinger i organisationen, som har til formål at lave forskning og videnformidling, men den samlede enhed – altså brancheforeningen som sådan – har sædvanligvis *ikke* forskning og videnformidling som sin hovedopgave. Derfor kan forskningsafdelingen ikke ansøge som en selvstændig forsknings- og videnformidlingsinstitution. Det afgørende i denne situation bliver derfor, om forskningsafdelingen kan påvise, at den i realiteten ikke er en del af samme enhed som brancheorganisationen, jf. afsnit 1 ovenfor – f.eks. fordi den har egen selvstændig og uafhængig bestyrelse og kun deler sekretariatsfunktion med brancheorganisationen.

Det er altså ikke nok, at forskning eller videnformidling er ét blandt flere formål eller opgaver. Det skal være en hovedopgave. Det betyder, at det afgørende er, hvad institutionens ”kerneområde” er. Hvis forskning eller videnformidling sker i tilknytning til andre aktiviteter, f.eks. for at understøtte et generelt formål om at fremme en bestemt branches interesser eller for at forbedre patientbehandling, falder institutionen som sådan udenfor definitionen.

Hvordan finder man frem til, om enhedens hovedopgave er forskning eller videnformidling?

Enhedens hovedopgave kan f.eks. fremgå af følgende:

⁸ Jf. EU-Domstolens dom af 13. oktober 2022 i de forenede sager C-164/21 og C-318/21, ECLI:EU:C:2022:785, præmis 49-51.

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

- Lovgrundlaget for institutionen, hvis et sådant findes. Det fremgår f.eks. af universitetsloven, at universiteters formål er at drive forskning og give forskningsbaseret uddannelse. Universiteter er et kerneeksempel på en institution, som har forskning og videnformidling som sin hovedopgave.
- Hvis institutionen har et mandat fra staten eller en offentlig tilladelse, vil institutionens hovedopgave kunne fremgå af mandatet eller tilladelsen. GTS'er skal f.eks. godkendes af uddannelses- og forskningsministeren, og det fremgår af retningslinjerne for GTS'er, at deres formål bl.a. er at bidrage til en bedre og mere effektiv viden- og teknologianvendelse i dansk erhvervsliv og således øge innovation, produktivitet og vækst i samfundet. Et GTS er et eksempel på en institution, der har videnformidling som sin hovedopgave. Det vil dog være en forudsætning, at GTS'en også har gennemført egne forskningsaktiviteter, som denne videreformidler resultaterne af.

Institutionens hovedopgave kan også fremgå af vedtægterne, hvis der f.eks. er tale om en fond eller en forening.

Eksempel: Universitetsloven

Alle universiteter under Uddannelses- og Forskningsministeriet er underlagt universitetsloven. Universiteternes formål er beskrevet i § 2, hvor følgende fremgår:

”Stk. 1. Universitetet har til opgave at drive forskning og give forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder [...]”

Det fremgår, at universiteterne har forskning som (hoved)formål, og det lever derfor op til kravet om hovedopgaven.

Eksempel: Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS'er)

GTS-institutterne er private almennyttige institutioner, der godkendes af uddannelses- og forskningsministeren. GTS'ernes formål, opgaver mm. fremgår af ”Retningslinjer for Godkendt Teknologisk Service” udstedt af Uddannelses- og Forskningsministeriet. Af retningslinjerne fremgår bl.a., at GTS'er både skal udvikle ny viden og sprede denne viden.

GTS'erne lever derfor op til kravet om, at hovedopgaven skal være forskning eller videnformidling.

Bilag 2 til fondens vejledning om tilskud

Eksempel på enheder, der ikke har forskning eller videnformidling som deres hovedopgave, og som dermed ikke kan søge som en forsknings- eller videnformidlingsinstitution:

- En afdeling, som er en del af en større virksomhed eller organisation, hvor afdelingen har til formål at udøve forskning eller videnformidling, men hvor virksomheden/organisationen som sådan har andre hovedopgaver.
- En rådgivningsvirksomhed, der formidler viden via nyhedsbreve

Eksempel på enheder, der har forskning eller videnformidling som sin hovedopgave:

- Selvejende forskningsfonde, som ifølge deres vedtægter har til formål selvstændigt at udøve forskning

Det er derfor et krav, at enheden kan redegøre for følgende forhold:

- Er enheden en afdeling i en større organisation eller virksomhed?
- Hvad er hovedvirksomhedens formål eller hovedopgave ifølge vedtægterne?
- Har hovedvirksomheden et mandat fra staten?
- Gennemfører enheden egne forskningsaktiviteter?

3. Enheden er uafhængig

Af definitionen af en forsknings- og videnformidlingsinstitution fremgår som nævnt ovenfor i afsnit 1 følgende:

”Virksomheder, som kan øve afgørende indflydelse på en sådan enhed, for eksempel i deres egenskab af aktionærer eller medlemmer, må ikke have privilegeret adgang til de resultater, der opnås.”

Enheden skal således være uafhængig i den forstand, at visse virksomheder ikke må have privilegeret adgang til de resultater, der opnås i de projekter, der tildeles støtte.

Kravet vil som udgangspunkt være opfyldt, hvis alle forskningsresultater gøres tilgængelige for alle på samme tid, f.eks. ved offentlig publicering. At der skal betales for adgang til resultaterne vil ikke i sig selv betyde, at kravet ikke er opfyldt, hvis betalingen er ens for alle og alle kan få adgang.

Enheden skal kunne dokumentere denne uafhængighed

Bilag 3 Revisionsinstruks – tillæg til fondens vejledning pr. 1. januar 2026

Se også vejledningens kap. 18.1 om aflæggelse af tilskudsregnskab.

Revisionsinstruks om godkendte revisorers revision af regnskaber for tilskud ydet i henhold til Landbrugsstøtteleven, LBK nr. 115 af 06/02/2020, og fondens vejledning vedr. projektilskud

§ 1. Denne revisionsinstruks finder anvendelse på godkendte revisorers ydelser i tilfælde, hvor fonden har stillet krav om revision i forbindelse med tilskud i henhold til Landbrugsstøtteleven, LBK nr. 115 af 06/02/2020, og fondens vejledning om tilskud vedr. projektilskud (i det følgende benævnt "fondens vejledning"). Det følger af fondens vejledning, at modtagere af tilskud, er underlagt et sådant krav, dog undtaget de i stk. 2 nævnte.

Stk. 2. Statsinstitutioner og andre institutioner mv. (universiteter m.fl), hvis regnskaber revideres af Rigsrevisionen i medfør af lov om revisionen af statens regnskaber m.m. (rigsrevisorloven) eller bestemmelser i anden lovgivning, kan ikke pålægges krav om revision ved en godkendt revisor. Ifølge Økonomistyrelsens vejledning om effektiv tilskudsforvaltning fra juni 2024 skal disse institutioner dog stadig indsende tilskudsregnskab, revisionspåtegning fra institutionsrevisor, revisionsprotokollat/beretning og ledelsespåtegning så længe institutionens årsregnskab i forvejen påtegnes af en godkendt revisor. Instruksen finder dermed ikke anvendelse på valg af revisor, men kravet om indsendelse af revideret materiale består for disse institutioner, og institutionens egen revisor skal udføre revision efter denne revisionsinstruks.

Stk. 3. Revisionen skal udføres af en person, der er godkendt som statsautoriseret eller registreret revisor efter lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder (revisorloven).

Stk. 4. Revisionen udføres efter aftale mellem tilskudsmodtager og den godkendte revisor. Det påhviler den godkendte revisor at påse, at forudsætningerne for, at revisor kan acceptere og gennemføre opgaven, er opfyldt. Det påhviler tilskudsmodtager at give revisor de oplysninger, som må anses at have betydning for revisors opgave.

Stk. 5. Gennemførelsen af revisionen i overensstemmelse med fondens vejledning er en betingelse for, at støttemodtager kan oppebære tilskud fra fonden. De vilkår for revisors opgave, der følger af fondens vejledning, kan ikke tilsidesættes ved aftale mellem revisor og tilskudsmodtager.

§ 2. Den godkendte revisors opgave angår de tilskudsregnskaber, som tilskudsmodtager skal udarbejde i henhold til fondens vejledning.

Stk. 2. Revisionen omfatter det endelige tilskudsregnskab for det samlede tilskud. Tilskudsregnskabet udarbejdes til brug for fonden med det formål at give fonden et sikkert grundlag for kontrol med tilskuddets anvendelse. Tilskudsregnskabet skal være rigtigt og udarbejdet i overensstemmelse med fondens vejledning. Dette indebærer, at tilskudsregnskabets oplysninger om gennemførte aktiviteter og opnåede resultater er korrekte, og at de indtægter og udgifter, der indgår i tilskudsregnskabet, er opnået og afholdt i overensstemmelse med de fastsatte generelle og individuelle betingelser for opnåelsen af tilskud.

§ 3. Revisionen udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision. Standarderne for offentlig revision præciserer de særlige krav til en revision af et tilskudsregnskab, der følger af god offentlig revisionsskik, således som dette begreb er fastlagt i § 3 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. (lovbekendtgørelse nr. 101 af 19. januar 2012). Dette indebærer, at revisor gennemfører juridisk-kritiske revisioner og forvaltningsrevisioner som led i opgaven.

§ 4. Revisor skal udarbejde en erklæring om den udførte revision, hvoraf det skal fremgå, at opgaven udføres på grundlag af bestemmelserne i fondens vejledning.

Stk. 2. Revisor skal oplyse i erklæringen, at revisor har udført sin revision i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision.

§ 5. Revisor skal udarbejde en revisionsberetning, der skal indeholde de oplysninger, som revisor skriftligt kommunikerer til tilskudsmodtagerens øverste ledelse som led i opgaven.

Stk. 2. Revisionsberetningen skal indeholde revisors rapportering af konklusionerne af alle juridisk-kritiske

Bilag 3 Revisionsinstruks – tillæg til fondens vejledning pr. 1. januar 2026

revisioner og forvaltningsrevisioner, som revisor gennemfører i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision.

Stk. 3. Revisor skal påse, at tilskudsmodtager indsender en genpart af revisionsberetningen til fonden sammen med revisors erklæring og det reviderede tilskudsregnskab.

§ 6. Bliver revisor opmærksom på lovovertrædelser eller tilsidesættelser af forskrifter af væsentlig betydning i forbindelse med tilskudsmidlernes forvaltning, påhviler det revisor straks at give tilskudsmodtager meddelelse herom og at påse, at tilskudsmodtagers ledelse inden 3 uger giver Frøafgiftsfonden meddelelse herom. I modsat fald er det revisors pligt at orientere Frøafgiftsfonden. Revisors bemærkninger indsendes sammen med meddelelsen.

Stk. 2. Det samme gælder, hvis:

- 1) gennemførelsen af det projekt eller den samlede aktivitet, hvortil der ydes tilskud, er usikker af økonomiske eller andre årsager
- 2) revisor agter at fratræde opgaven, fordi forudsætningerne for gennemførelsen af en revision i overensstemmelse med gældende etiske og faglige krav og standarder ikke længere er til stede, og dette skyldes forhold hos tilskudsmodtageren.

§ 7. Nærværende vejledning træder i kraft den 1. januar 2026 med virkning for tilsagn ydet for bevillingsåret 2026, dvs. første gang for tilskudsregnskaber, der aflægges for bevillingsåret 2026 i foråret 2027.